

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩА НА ОСОБИСТІТЬ КОРИСТУВАЧА

Людмила МАТОХНЮК

Катерина ДЕМ'ЯНЮК

Інтернет-середовище має як позитивний, так і негативний вплив на особистість користувачів. Комунікація в інтернет-середовищі та пошук необхідної інформації є основними факторами мотивації для довготривалого та регулярного використання мережі Інтернет. У вітчизняній науковій літературі серед моделей впливу в інтернет-середовищі виділяють: комунікативну, когнітивну, інформаційну та маркетингову [1].

Поведінка особистості є ключовим елементом людського існування, адже вона визначає характер, спрямованість, якість та інтенсивність функціонування особистості в навколишньому середовищі. З розвитком психологічної науки погляд на розуміння поняття поведінки людини став багатограним, оскільки представники різних напрямків психології по-різному бачили в ній прояв людської психіки. Однак, врахувавши погляди кожного з них, можна прослідкувати спільну лінію в розумінні поведінки, де вона є проявом внутрішнього світу людини в процесі життя та взаємодії з навколишнім середовищем. Тому поведінку людини можливо розглядати як складну систему фізичного прояву психіки в процесі біологічної, предметної та соціальної життєдіяльності людини. Згідно з різними психологічними напрямками, структура поведінки людини включає зовнішні та внутрішні чинники, які власне визначають її.

Вплив інтернет-середовища на особистість користувача розкриває сутність так званих “краудтехнологій”, де користувачі мережі Інтернет залучаються до процесу розповсюдження інформації. З урахуванням переваг та ризиків діяльності в інтер-

нет-середовищі використання краудтехнологій може мати як конструктивний вплив на світогляд та поведінку, так і деструктивний. Варто також звернути увагу на те, що чим активнішим є користувач мережі, тим інтенсивніше на нього впливає.

Наступною важливою особливістю інтернет-середовища є його просторова та часова організація, яка може діяти всупереч матеріальним обмеженням матеріального світу. По-перше, інтернет-середовище досить необмежене в можливості утримувати та обробляти інформацію, включаючи інформаційні елементи великих об'ємів. Інформація може легко розмножуватись, зберігатись, розповсюджуватись, розподілятися, змінюватись та фрагментуватись в межах можливостей матеріальних носіїв інформації та інформаційних і комп'ютерних технологій. Час стає відносною характеристикою, оскільки обмін інформацією відбувається дуже швидко і забезпечує можливості для активної взаємодії між учасниками. На додаток, один користувач може одночасно взаємодіяти з цілими спільнотами інтернет-середовища і навпаки, незалежно від фактичного географічного місцезнаходження.

Повсякденність входження людей в інтернет-середовище неминуче впливає на інформаційну насиченість та перенасиченість життя, що може негативно вплинути на реальний стан речей в бутті особистості. Використання електронної пошти, користування базами даних, участь в інтерактивних обговореннях та конференціях, передавання файлів, отримання найсвіжіших новин, спілкування із знайомими, перегляд відео та зображень здатні створити відчуття всездозволеності, ілюзію реального володіння знаннями, всемогутності та безпеки [2].

Отже, віртуальне середовище забезпечує доступність спілкування та пізнання, однак залишається за лаштунками реального світу і має на нього певний вплив. Важливо окреслити також мотиваційний компонент інтернет-середовища, який спонукає особистість до активного та регулярного поринання у віртуальний світ діяльності, з усіма його перевагами та загрозами.